

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ

2004

2009

Επιτροπή Πολιτισμού και Παιδείας

ΠΡΟΣΩΡΙΝΟ
2004/2209(INI)

16.12.2004

ΣΧΕΔΙΟ ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗΣ

της Επιτροπής Πολιτισμού και Παιδείας

προς την Προσωρινή επιτροπή για τις πολιτικές προκλήσεις και τα δημοσιονομικά μέσα της διευρυμένης Ένωσης 2007-2013

σχετικά με τις προκλήσεις πολιτικής και τα δημοσιονομικά μέσα της διευρυμένης Ένωσης 2007-2013
(2004/2209(INI))

Συντάκτρια γνωμοδότησης: Ruth Hieronymi

PA_NonLeg

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Η Επιτροπή Πολιτισμού και Παιδείας καλεί την Προσωρινή επιτροπή για τις πολιτικές προκλήσεις και τα δημοσιονομικά μέσα της διευρυμένης Ένωσης 2007-2013, που είναι αρμόδια επί της ουσίας, να συμπεριλάβει στην πρόταση ψηφίσματός της τις ακόλουθες προτάσεις:

Τίτλος 1(α): Ανταγωνιστικότητα για την ανάπτυξη και την απασχόληση

Υπότιτλος: Εκπαίδευση και κατάρτιση

1. Υπενθυμίζει τις παρατηρήσεις που περιλαμβάνονται στην έκθεση Kok σχετικά με τη διαδικασία της Λισαβόνας, ότι δηλαδή «η δια βίου μάθηση δεν αποτελεί πολυτέλεια, αλλά αναγκαιότητα», ενώ «η κινητικότητα στο σύνολο της Ένωσης πρέπει να ενισχυθεί προκειμένου οι εργαζόμενοι να έχουν τη δυνατότητα να επωφελούνται από τις νέες ευκαιρίες»· υπογραμμίζει τον όλο και πιο σημαντικό ρόλο της εκπαίδευσης και της κατάρτισης για τη διατήρηση μιας ανταγωνιστικής και δυναμικής βασισμένης στη γνώση οικονομίας στην Ευρώπη· επισημαίνει ότι, λόγω της ταχύτατης ανάπτυξης της τεχνολογίας και των μακροπρόθεσμων δημογραφικών τάσεων, τα συστήματα εκπαίδευσης και κατάρτισης εντάσσονται όλο και περισσότερο στο πλαίσιο της δια βίου μάθησης· εκφράζει την πεποίθηση ότι η δράση σε κοινοτικό επίπεδο σε αυτούς τους τομείς υπήρξε αποτελεσματική και συνοδεύτηκε από εμφανή προστιθέμενη αξία, καθόσον προσφέρει ένα μέσο για τη διάδοση της καινοτομίας και των βέλτιστων πρακτικών, οι οποίες, σε διαφορετική περίπτωση, δεν θα είχαν υπερβεί τα εθνικά σύνορα· θεωρεί ότι η επέκταση του προγράμματος αποτελεί μια από τις πολιτικές προτεραιότητες κατά την τρέχουσα νομοθετική περίοδο· επικροτεί, συνεπώς, την πρόταση της Επιτροπής για ένα ολοκληρωμένο πρόγραμμα δράσης στον τομέα της δια βίου μάθησης (COM(2004)0474) καθόσον αυτό προσφέρει δυνατότητες μεγαλύτερης συνεκτικότητας και συνέργιας, επιτρέποντας την αποτελεσματικότερη ενίσχυση περισσότερων και πιο ευέλικτων δράσεων· τονίζει δε τη σημασία της διατήρησης καθιερωμένων και γνωστών ονομασιών (Σωκράτης, Leonardo, Comenius) για τη διαφάνεια και την πρόσβαση στα επιμέρους προγράμματα·
2. Υπενθυμίζει την επιτυχία του προγράμματος Erasmus· θεωρεί αναγκαία την αύξηση του μέσου χρηματικού ποσού που χορηγείται στους σπουδαστές που κινούνται μέσω του προγράμματος Erasmus (το οποίο έχει παραμείνει στα 150 ευρώ από το 1993 και, ως εκ τούτου, η πραγματική του αξία έχει μειωθεί κατά ένα τέταρτο) προκειμένου να επιτευχθεί ο στόχος της στήριξης δύο εκατομμυρίων επιπλέον σπουδαστών Erasmus έως το 2011· θεωρεί ότι η στήριξη της κινητικότητας των διδασκόντων μέσω του προγράμματος Comenius –ενός σημαντικού μέσου προώθησης της ανταλλαγής βέλτιστων πρακτικών– πρέπει να ενισχυθεί· επισημαίνει ότι το πρόγραμμα Comenius πρέπει να επιδιώκει τη συμμετοχή, καθ' όλη τη διάρκεια εφαρμογής του, ενός στους δέκα μαθητές (αντί του ενός στους είκοσι που προτείνει η Επιτροπή) σε κοινές εκπαιδευτικές δραστηριότητες· θεωρεί δε ότι αυτές οι βελτιώσεις του προγράμματος απαιτούν αύξηση κατά ένα τέταρτο περίπου του ποσού αναφοράς που προτείνει η Επιτροπή·

Τίτλος 3: Ιθαγένεια, ελευθερία, ασφάλεια και δικαιοσύνη

Υπότιτλος: Πολιτισμός

3. Υπενθυμίζει τη δήλωση του Προέδρου Barroso κατά τη διάσκεψη «Ευρώπη και Πολιτισμός» στο Βερολίνο, τον Νοέμβριο του 2004, ότι «εάν επιθυμούμε πραγματικά να υπερβούμε τις δυνατότητες των κρατών μελών... εάν επιθυμούμε πραγματικά την πολυμερή συνεργασία, η ΕΕ πρέπει να διαθέσει επαρκείς πόρους για το έργο αυτό»· επιδοκιμάζει τον εξορθολογισμό των κοινοτικών μέσων στον τομέα του πολιτισμού, όπως προβλέπεται στην πρόταση της Επιτροπής (COM (2004)0469) για ένα πρόγραμμα «Πολιτισμός 2007»· επισημαίνει ότι η πρόταση της Επιτροπής προβλέπει την επέκταση του εύρους του προγράμματος σε δράσεις οι οποίες μέχρι τούδε προωθούνταν από άλλα τμήματα του κοινοτικού προϋπολογισμού και ότι, ενόψει αυτού του στοιχείου, το προτεινόμενο ποσό αναφοράς θα προσφέρει χρηματοδότηση αυξημένη μόνο κατά 14% σε σύγκριση με την αντίστοιχη χρηματοδότηση στο πλαίσιο του τρέχοντος προγράμματος Πολιτισμός 2000· επισημαίνει ότι, εάν το ένα χιλιοστό του τρέχοντος ετησίου προϋπολογισμού της Επιτροπής αφιερωνόταν στον πολιτισμό, θα εξασφαλιζόταν ένας προϋπολογισμός περίπου 700 εκατομμυρίων ευρώ (100 εκατομμύρια ευρώ ετησίως) κατά τη διάρκεια εφαρμογής ενός διαδόχου προγράμματος· υπενθυμίζει ότι στη διάσκεψη «Sharing Cultures», η οποία διοργανώθηκε στο Ρότερνταμ τον Ιούλιο του 2004 σε συνεργασία με το άτυπο Συμβούλιο των υπουργών Πολιτισμού, επισημάνθηκε ότι ένας επαρκής προϋπολογισμός για τις εκπαιδευμένες φιλοδοξίες της Ένωσης στον τομέα του πολιτισμού θα ανερχόταν σε 315 εκατομμύρια ευρώ ετησίως, έναντι των 408 εκατομμυρίων ευρώ για διάστημα μιας επταετίας που προτείνει η Επιτροπή·
4. Επισημαίνει την οικονομική και πολιτισμική σημασία του οπτικοακουστικού τομέα, και ειδικότερα τη συμβολή του στη δημιουργία μιας οικονομίας βασισμένης στη γνώση, με την ψηφιοποίηση της ανάπτυξης, παραγωγής, διανομής και συλλογής οπτικοακουστικών έργων, καθώς και στη διατήρηση της πολιτισμικής ποικιλομορφίας και της πολυφωνίας στην Ευρώπη· υπενθυμίζει την αποτελεσματική και επαρκή συμβολή του τρέχοντος προγράμματος MEDIA στη συμπλήρωση της εθνικής και περιφερειακής στήριξης για την ανάπτυξη του εν λόγω τομέα· επισημαίνει ότι η πρόταση της Επιτροπής για ένα διάδοχο πρόγραμμα (COM (2004)0470) προβλέπει την επέκτασή του ώστε να καλυφθεί, μεταξύ άλλων, η συνέχιση της επιτυχημένης πρωτοβουλίας «i2i»· τονίζει τη σημασία της θετικής διάκρισης υπέρ των εθνικών βιομηχανιών οι οποίες έχουν μειωμένες δυνατότητες παραγωγής και τηλεοπτικής διανομής· θεωρεί ότι το προτεινόμενο ποσό αναφοράς (1 055 εκατομμύρια ευρώ) είναι το ελάχιστο αναγκαίο για την επίτευξη των στόχων του προγράμματος·
5. Επισημαίνει την επιτυχία του τρέχοντος κοινοτικού προγράμματος στον τομέα της νεολαίας· θεωρεί ότι το εν λόγω πρόγραμμα έχει καταδείξει σαφώς την προστιθέμενη ευρωπαϊκή αξία της κοινοτικής δράσης για την οργάνωση πολυμερών ανταλλαγών νέων, την ευρωπαϊκή εθελοντική εργασία, τη δικτύωση έργων και την ευρωπαϊκή κατάρτιση εργαζομένων στον τομέα της νεολαίας·

επιδοκιμάζει την πρόταση της Επιτροπής (COM (2004)0471) για ένα διάδοχο πρόγραμμα με στόχο την ενίσχυση της ενεργού ιθαγένειας των νέων, την προαγωγή της αμοιβαίας κατανόησης μεταξύ των λαών και την προώθηση της ευρωπαϊκής συνεργασίας στον τομέα της πολιτικής για τη νεολαία· επικροτεί τον προτεινόμενο εξορθολογισμό των κοινοτικών μέσων σε αυτόν τον τομέα· θεωρεί δε αναγκαία μια μικρή αύξηση του προτεινόμενου ποσού αναφοράς προκειμένου να επιτευχθούν οι στόχοι του προγράμματος·

Υπότιτλος: Τύπος και επικοινωνία

6. Υπενθυμίζει ότι διαδοχικές έρευνες έχουν αποκαλύψει ότι μεγάλο ποσοστό ευρωπαϊών πολιτών γνωρίζει ελάχιστα σχετικά με την Ευρωπαϊκή Ένωση, τα θεσμικά της όργανα και της πολιτικές της· υπογραμμίζει τη σημασία μιας στρατηγικής ενημέρωσης και επικοινωνίας με επαρκή χρηματοδότηση, η οποία θα στηρίζεται στην πολυφωνία και στον σεβασμό της πολιτισμικής και γλωσσικής πολυμορφίας, για την ενημέρωση των πολιτών σχετικά με όλες τις πτυχές της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των πολιτικών της·

* * *

ΙΣΤΟΡΙΚΟ

1. Οι δημοσιονομικές προοπτικές (μια άστοχη κατά λέξη μετάφραση του γαλλικού όρου «Perspectives financières») είναι ουσιαστικά ένα πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο για το σύνολο των κοινοτικών δαπανών επί του οποίου συμφωνούν το Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο.

2. Ο προϋπολογισμός της Επιτροπής (ο οποίος αντιστοιχεί στο 98% περίπου του συνόλου των κοινοτικών δαπανών) διαιρείται σε κατηγορίες (π.χ., γεωργία· διαρθρωτικά ταμεία· εσωτερικές πολιτικές· διοίκηση) και υποκατηγορίες.

π.χ., βάσει του ισχύοντος δημοσιονομικού πλαισίου, το οποίο καλύπτει τα έτη 2000-2006, η πλειονότητα των πολιτικών και των προγραμμάτων για τα οποία η παρούσα επιτροπή φέρει ειδική αρμοδιότητα εντάσσονται σε τρεις υποκατηγορίες στο πλαίσιο του Τίτλου 3 (εσωτερικές πολιτικές): εκπαίδευση, κατάρτιση, νεολαία· πολιτισμός και οπτικοακουστικά μέσα· ενημέρωση και επικοινωνία.

Το δημοσιονομικό πλαίσιο ορίζει ετήσια ανώτατα όρια για κάθε κατηγορία και υποκατηγορία: αποτελεί το πλαίσιο εντός του οποίου εξελίσσεται η διαδικασία κατάρτισης και εφαρμογής του ετησίου προϋπολογισμού.

3. Είναι σαφές ότι ένα πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο διευκολύνει τον προγραμματισμό δαπανών οι οποίες θα εκτελεστούν κατά τη διάρκεια πολλών ετών. Ωστόσο, και οι δύο συνιστώσες της δημοσιονομικής αρχής –το Συμβούλιο και το Κοινοβούλιο– έχουν λόγους να επιθυμούν μια συμφωνία κατόπιν διαπραγμάτευσης. Βάσει της Συνθήκης, το Συμβούλιο έχει την τελευταία λέξη για τις «υποχρεωτικές» δαπάνες (αφορούν, κατά μείζονα λόγο, τη γεωργία)· το δε Κοινοβούλιο έχει την τελευταία λέξη για τις «μη υποχρεωτικές» δαπάνες (αφορούν όλα τα υπόλοιπα).

- Το Συμβούλιο επιθυμεί τον περιορισμό των μη υποχρεωτικών δαπανών και την ενίσχυση του ρόλου του στη συνολική κατανομή των πόρων μεταξύ των διαφόρων τομέων πολιτικής.
- Το Κοινοβούλιο επιθυμεί να διασφαλίσει την επάρκεια των ετησίων προϋπολογισμών για τη χρηματοδότηση πολιτικών τις οποίες θεωρεί σημαντικές, και για την άσκηση ελέγχου επί των γεωργικών δαπανών.

4. Με την απόφασή του της 15ης Σεπτεμβρίου 2004, το Κοινοβούλιο συνέστησε μια «Προσωρινή Επιτροπή για τις Προκλήσεις Πολιτικής και τα Δημοσιονομικά Μέσα της Διευρυμένης Ένωσης 2007-2013». Έργο της Προσωρινής Επιτροπής (FINP) είναι:

- να ορίσει τις πολιτικές προτεραιότητες του Κοινοβουλίου για τις μελλοντικές δημοσιονομικές προοπτικές
- να προτείνει τη διάρθρωση των δημοσιονομικών προοπτικών σύμφωνα με αυτές τις προτεραιότητες

- να υπολογίσει το ύψος των αναγκαίων δαπανών
- «να προτείνει μια ενδεικτική κατανομή των πόρων μεταξύ και εντός των διαφόρων κατηγοριών των δημοσιονομικών προοπτικών σύμφωνα με τις προτεραιότητες και την προτεινόμενη διάθρωση».

Με άλλα λόγια, έργο της είναι να καθορίσει τη διαπραγματευτική θέση του Κοινοβουλίου έναντι των επομένων δημοσιονομικών προοπτικών: θα παρουσιάσει σχετική έκθεση στην Ολομέλεια τον Μάιο του 2005.

5. Όλες οι μόνιμες επιτροπές έχουν κληθεί να συντάξουν γνωμοδοτήσεις για την Προσωρινή Επιτροπή έως τις αρχές Φεβρουαρίου του 2005. Οι συντάκτες γνωμοδότησης και οι πρόεδροι των μόνιμων επιτροπών καλούνται να συμμετέχουν στις συνεδριάσεις της Προσωρινής Επιτροπής όταν συζητείται τομέας του προϋπολογισμού ο οποίος αφορά άμεσα την επιτροπή τους: ο δε εισηγητής της Προσωρινής Επιτροπής (κ. Böge) πρέπει να καλείται να συμμετάσχει στις μόνιμες επιτροπές όταν αυτές συζητούν το σχέδιο γνωμοδότησής τους.

6. Η επιτροπή μας ξεκίνησε προσφάτως την επεξεργασία των προτάσεων της Επιτροπής σχετικά με την επόμενη γενιά προγραμμάτων στους τομείς της εκπαίδευσης, του πολιτισμού, της νεολαίας και των μέσων ενημέρωσης:

- Διά βίου μάθηση (με προτεινόμενο προϋπολογισμό άνω των 13 800 εκατομμυρίων ευρώ) – διαδέχεται το πρόγραμμα «Σωκράτης» – εισηγήτρια: η κ. Pack
- Πολιτισμός (408 εκατομμύρια ευρώ) – εισηγητής: ο κ. Graca Moura
- Νεολαία (915 εκατομμύρια ευρώ) – εισηγήτρια: η κ. Gröner
- Μέσα ενημέρωσης (1 055 εκατομμύρια ευρώ) – εισηγήτρια: η κ. Hieronymi

7. Προκειμένου η επεξεργασία των τρεχουσών νομοθετικών προτάσεων να μην δημιουργήσει πρόβλημα ως προς τη στάση που θα τηρήσει το Κοινοβούλιο έναντι των δημοσιονομικών προοπτικών, ο Πρόεδρος του Κοινοβουλίου (ο οποίος προεδρεύει της προσωρινής επιτροπής) έχει απευθύνει επιστολή στους προέδρους των μόνιμων επιτροπών προτείνοντας να συνεχιστεί η νομοθετική διαδικασία, αλλά να μην συζητηθούν στην Ολομέλεια οι προϋπολογισμοί των μελλοντικών πολυετών προγραμμάτων πριν από την παρουσίαση της έκθεσης της Προσωρινής Επιτροπής.

8. Η Προσωρινή Επιτροπή θα παρουσιάσει την έκθεσή της στην Ολομέλεια στις 11 Μαΐου 2005, οπότε η παρούσα επιτροπή θα μπορεί να προβεί στην έγκριση εκθέσεων επί των τεσσάρων προτάσεων προγραμμάτων βάσει της διαδικασίας συναπόφασης τα οποία αναφέρονται στην παράγραφο 6 ανωτέρω: η πρώτη ανάγνωση των εν λόγω προτάσεων από το Κοινοβούλιο αναμένεται να πραγματοποιηθεί τον Σεπτέμβριο του 2005, οπότε το Συμβούλιο θα κληθεί να προσπαθήσει να καταλήξει σε κοινές θέσεις. Θα ήταν εξαιρετικά δυσάρεστο εάν, λόγω αδυναμίας επίτευξης συμφωνίας στο εσωτερικό του Συμβουλίου σχετικά με τις επόμενες δημοσιονομικές προοπτικές, σημειωνόταν μεγάλη καθυστέρηση στην επίτευξη συμφωνίας σχετικά με τις εν λόγω κοινές θέσεις: κάτι τέτοιο, σχεδόν αναπόφευκτα, θα καθυστερούσε την έναρξη της νέας γενιάς προγραμμάτων, απογοητεύοντας το σύνολο εκείνων στους οποίους απευθύνονται αυτά τα προγράμματα – νεολαία, σπουδαστές, ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, πολιτιστικοί οργανισμοί, μέσα ενημέρωσης.
